

V Sloveniji še 65 odstotkov neizkoriščenega vodnega potenciala, MOP izgradnjo zaustavlja

Datum: 29. marec 2010 Avtor: [Valerija Hozjan](#) Kategorija: [Članki](#)
Tema: [Električna energija](#), [OVE in URE](#), [Ekonomija](#)

V prihodnjem obdobju bo skupina Holding Slovenske elektrarne (HSE) gradila preko 700 MW novih proizvodnih zmogljivosti iz obnovljivih virov energije (OVE), trenutno največji projekti na tem področju so gradnja hidroelektrarn (HE) na Srednji Savi, črpalne hidroelektrarne (ČHE) Kozjak in že zaključena gradnja ČHE Avče, je na petkovi tiskovni konferenci zbranim novinarjem prihodnje načrte strnil generaini direktor HSE Borut Meh. HSE bo tako v izgradnjo hidropotenciala namenil preko 50 odstotkov investicijskih sredstev, pri tem največje ovire gradnji novih objektov predstavljajo zapleteni pri pridobivanju koncesij za rabo vode in uskladitev prostorskih ter drugih aktov.

V letu 2009 je delež obnovljivih virov v proizvodnji električne energije znašal okoli 39,7 odstotka (4.949 GWh), Dravske elektrarne Maribor (DEM), Soške elektrarne Nova Gorica (SENG) in Hidroelektrarne na spodnji Savi (SENG) pa v skupini HSE proizvedejo 47,7 odstotkov ali 3.983,7 GWh električne energije iz OVE. Kot pravi Meh, je v Sloveniji še 65 odstotkov neizkoriščenega vodnega potenciala, največji potencial pa predstavljajo reka Sava, Soča skupaj z Idrijco in tudi Mura.

V. Gabrijelčič, B. Barbič, B. Meh in V. Pozeb (z leve proti desni); FOTO: Valerija Hozjan

Glede na izdelano tehnično ekonomsko dokumentacijo je z verigo zaporednih akumulacijskih bazenov s pripadajočimi elektrarnami v naslednjih dvajsetih letih moč pridobiti dodatnih 1.040 GWh na leto in s tem moč elektroenergetskega sistema v Sloveniji povečati za 342 MW; prispevek HE na spodnji in srednji Savi pa je ocenjen na 1.750 GWh na leto dodatne električne energije in približno 539 MW nove moči, dodaja Meh.

HSE bo v izgradnjo novih hidroelektrarn namenil okoli 1,5 milijard evrov, od tega bo po Mehovih navedbah šlo največ, 700 do 800 milijonov evrov, v HE na Savi, investicije pa bodo pokrili v kombinaciji s krediti (40 odstotkov lastnih sredstev in 60 odstotkov sposojenih). V finančno konstrukcijo izgradnja hidroelektrarn na Muri ni zajeta, saj gre za projekte v postopku načrtovanja, največji izziv pa bo po Mehovih navedbah predstavljala srednja Sava.

Ostali razvojni projekti HSE na področju OVE so še rekonstrukcija HE Zlatoličje, veriga HE na Idrijci, HE Učja, obnova HE Doblar 1, HE Kobarid, HE Kamno.

»Od MOP-a pričakujemo izpolnjevanje pogodbenih določil«

Medtem ko sta HE Blanca in HE Boštanj že zgrajeni in v poskusnem obratovanju - v treh mesecih sta proizvedli 75.000 MW električne energije - se je zapletlo pri HE Krško in HE Brežice, je spomnil Bogdan Barbič, direktor družbe Hidroelektrarne na Spodnji Savi (HESS). HE Krško je na energetske delu, ki ga izvaja koncesionar HESS, v intenzivni gradnji, medtem tako imenovani vodnogospodarski (infrastrukturni) del stoji, poudarja Barbič.

V. Gabrijelčič in B. Barbič (z leve proti desni); FOTO: Valerija Hozjan

»Montaža vgrajenih delov opreme se pričinja letos, oktobra pa sta predvidena sinhronizacija in pričetek testnega obratovanja elektrarne, pogoj za to pa je izgradnja akumulacijskega jezera, ki ga glede na zakonsko in pogodbeno delitev večinsko gradi Ministrstvo za okolje in prostor (MOP).« Barbič dvomi, da bo akumulacijskih bazen pravočasno zgrajen; mesečna škoda, ki bi jo zaradi izpada proizvodnje utrpela družba HESS in posledično vsi financirji, bi znašala bruto 500.000 evrov.

HE Brežice so v postopku sprejemanja državnega prostorskega načrta (DPN), ki se je pričel že leta 2006, nadaljuje Barbič. »Če se želimo tudi v tem primeru držati pogodbenih določil koncesijske pogodbe in pričeti z izgradnjo HE Brežice leta 2011, bi moral biti DPN sprejet na vladi najpozneje junija 2010, kar pa zanesljivo ne bo, saj še ni bila izvedena niti javna razgrnitev in javna razprava, zaradi potencialno čezmejnih vplivov pa bo potrebno še usklajevanje s Hrvaško.« Medtem za HE Mokrice sogovornik pričakuje manj zapletov kot pri HE Brežice, odprti problemi so sicer vezani predvsem na ohranjanje narave, zaradi predvidene poglobitve tako zaradi energetike kot tudi plovnosti pa je potrebno doseči dogovor s Hrvaško – dogovor je obveznost MOP-a.

Barbič je mnenja, da se bodo hidroelektrarne na srednji Savi ob takšnem tempu v prostor umeščale vsaj 50 let; od MOP-a pa pričakuje, da bodo odgovorni spoštovali koncesijsko pogodbo in zakon.

»ČHE Kozjak potrebujemo«

V družbi Soške elektrarne Nova Gorica (SENG) ob izvajanju poskusnega obratovanja črpalne hidroelektrarne Avče (ČHE Avče) potekajo še trije večji projekti, pravi direktor Vladimir Gabrijelčič. Lani so tako začeli rekonstrukcijo hidromehanske opreme na jezu Podselu, ki bo končana leta 2012 in z zamenjavo iztrošenih naprav HE Plave I ter HE Dobljar I, ki bo končana 2013.

B. Meh in V. Pozeb (z leve proti desni); FOTO: Valerija Hozjan

Kot najpomembnejši projekt je Gabrijelčič izpostavil gradnjo HE Učja, ki bo letno proizvedla 31 GWh vršne energije; načrtuje pa se tudi izgradnja male hidroelektrarne Možnica, ki bo istočasno služila za pitno vodo Bovca in HE Kneža. Za konec je Gabrijelčič poudaril, da je ELES na obstoječih daljnovodih povečal kapacitete in s tem omogočil normalno obratovanje Avče.

Druga hidrološko najbolj zanimiva reka v Sloveniji je po navedbah mag. Viljema Pozeba, direktorja družbe Dravske elektrarne Maribor (DEM), Mura. »Še vedno smo v fazi, ko ne moremo trditi, da hidroelektrarne na Muri bodo.« Glede na energetske potencial dopušča Mura osem objektov HE s skupno letno proizvodnjo energije 678 GWh na leto, seveda ob pogoju potenciala mejnega odseka z Avstrijo, je razložil Pozeb, ki se je dotaknil tudi objekta ČHE Kozjak in (ne)umestitve daljnovoda v prostor. »Zdaj je v vse v rokah MOP-a in lokalnih skupnosti, toda ČHE Kozjak resnično potrebujemo.«